

פתרון מורחב דיוני אפריל 2024

1. ארגון המעסיקים "ההתאגדות" מעוניין לקבל צו פינוי נגד ארגון המעסיקים "ההתאחדות", מנכס אשר נמצא בבעלות ארגון "ההתאגדות" בבאר שבע. לאיזו ערכאה על ארגון המעסיקים "ההתאגדות" להגיש את תביעתו?

- לבית משפט השלום בבאר שבע.
- לבית המשפט המחוזי בבאר שבע.
- לבית הדין האזורי לעבודה בבאר שבע.
- לבית הדין הארצי לעבודה.

תשובה נכונה היא א'

חקיקה: סעיף 51 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], תשמ"ד-1984

51. הסמכות

...

(3) תביעות בדבר חזקה או שימוש במקרקעין או בדבר חלוקתם או חלוקת השימוש בהם, לרבות תביעות הכרוכות בהן שענינן חזקה או שימוש במיטלטלין, יהיה שוויו של נושא התביעה אשר יהיה; אך בית משפט שלום לא ידון בתביעות בדבר חכירה לדורות ובתביעות אחרות הנוגעות למקרקעין;

...

יישום:

בהתאם לתת ס' 51(3) לחוק, ראו כי לבהמ"ש השלום מוקנת הסמכות הדיונית בעניין חזקה ושימוש במקרקעין. פינוי מושכר וסילוק יד ממקרקעין נכנסים תחת הקטגוריה של חזקה, לכן העניין חלופה א' נכונה ולא חלופה ב'.

הדגשה: ראו כי מנתוני האירוע לא עולה כי מתקיים קשר (יחסי עובד מעביד) בין הארגונים, לכן אין המדובר בסמכות ייחודית או מקבליה מכוח חוק בית הדין לעבודה (ס' 24), לכן חלופות ג' וד' לא נכונות.

2. דירתו של משה נמכרה במסגרת תיק הוצאה לפועל של ביצוע פסק דין כספי נגדו. משה ביקש לקבל סידור חלוף. רשם ההוצאה לפועל העניק למשה סכום השווה לדמי שכירות של דירה דומה ל-4 שנים, סכום שלפי החוק והפסיקה הוא סביר ומקובל. הזוכה סבור כי בהתאם למצבו האישי והנכסים האחרים אשר ברשותו של משה, אין צורך לתת לו סכום כה גבוה. הזוכה מבקש לערער על החלטתו של הרשם בנידון.
מה הדין?

- הזוכה לא רשאי לערער בענייני סידור חלוף.
- הזוכה רשאי לבקש רשות ערעור לבית המשפט המחוזי.
- הזוכה רשאי להגיש ערעור בזכות לבית משפט השלום.
- הזוכה רשאי לבקש רשות ערעור מבית משפט השלום.

תשובה נכונה היא ג'

חקיקה: סעיפים 38, 80 לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967

80. ערר וערעור

(א) הרואה עצמו נפגע על ידי פעולה של מנהל לשכת הוצאה לפועל או החלטה שלו או של עובד מערכת ההוצאה לפועל, רשאי להגיש ערר לפני רשם ההוצאה לפועל.

(ב) צווים והחלטות של רשם ההוצאה לפועל, לרבות החלטות בערר לפי סעיף קטן (א), ניתנים לערעור, ברשות שופט בית משפט השלום לפני בית משפט השלום; **אולם** ערעור על החלטה לפי סעיפים 13, 14, 19, 25, **38(א)**, 48, 58, 66(א1) ו-66(א), 66(ג)(2), 69(א), 70(א) ו-74(א), **יהא בזכות**.

יישום:

בהתאם לס' 38 לחוק, רשם רשאי ליתן החלטה באשר למתן מקום חליפי כאשר החייב ומשפחתו מפונים מדירת המגורים שלהם, בהחלטתו רשאי להחליט על מציאת חלופת דיור או כסף בכפוף להוראות הסעיף. ראו כי עסקינן בשאלות הערעור על ההחלטה הרשם ובהתאם לס' 80(ב) לחוק החלטה דנן נכנסת לחריג ולא לכלל ועל כן **תהא לבהמ"ש שלום בזכות**.

הרחבה: הכלל – ערעור על החלטות של רשם הוצאה לפועל הינו ברשות, החריגים כלומר ברשימת החלטות הבאות הערעור יהיה בזכות. מעצר למניעת הפרעה, הגבלה של עיכוב יציאה מן הארץ וחידוש דרכון. רישום החייב במרשם החייבים המשתמטים, צו מאסר בחייבי מזונות, צו הבאה, טענת פרעתי, חיוב כספי של נאמן, חיוב כספי של צד ג' ושל כונס נכסים.

3. לאחר שניתנה לו רשות ערעור מבית המשפט המחוזי הגיש עו"ד ברק לבית המשפט המחוזי ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום בערעור על החלטת רשם ההוצאה לפועל.
מה הדין?

- א. בית המשפט המחוזי ידון בערעור בשופט אחד.
- ב. בית המשפט המחוזי ידון בערעור בשופט אחד אם לא הורה נשיא בית המשפט או סגנו, לבקשת בעל דין ולאחר שנתן לבעלי הדין הזדמנות לטעון את טענותיהם לעניין זה, או ביוזמתו, לעניין מסוים, כי יידון בהרכב של 3 שופטים.
- ג. בית המשפט המחוזי ידון בערעור בהרכב 3 שופטים.
- ד. בית המשפט המחוזי ידון בערעור בהרכב של 3 שופטים אם לא הורה נשיא בית המשפט או סגנו, לבקשת בעל דין ולאחר שנתן לבעלי הדין הזדמנות לטעון את טענותיהם לעניין זה, או ביוזמתו, לעניין מסוים, כי יידון בהרכב של שופט אחד.

תשובה נכונה היא ג'

חקיקה: סעיף 37 לחוק בתי המשפט (נוסח משולב), התשמ"ד 1984 ; **פסיקה:** רע"א 5797\14 יוסף דוד נ' אליצור אהרון

37. ההרכב

(א) בענינים אלה ידון בית משפט מחוזי **בשלושה** :

...

רע"א 5797\14 יוסף דוד נ' אליצור אהרון, הלכה בתמצית:

ביהמ"ש העליון קובע כי ההרכב שאמור לדון בביהמ"ש המחוזי בערעור על פסק דין שניתן בביהמ"ש השלום בערעור על החלטת רשם ההוצאה לפועל (לאחר שבביהמ"ש המחוזי ניתנה רשות ערעור) הוא מותב תלתא.

יישום:

מנתוני האירוע עולה: כי רשם ההוצאה לפועל נתן החלטה (גלגול 1), בגינה הוגש ערעור לשלום (גלגול 2) בשלב זה ערעור על ההחלטת רשם ההוצאה לפועל הפכה לפס"ד שלום. על פסק דינו זה של השלום מערערים לבית המשפט המחוזי בשלושה שופטים (גלגול 3).
שימו לב - הכלל שבערכאת הערעור ידונו בשלושה שופטים וזה הכלל בסעיף 37 לחוק.

4. פלוני עתר לבית המשפט הגבוה לצדק וביקש כי יינתן צו על תנאי בטענה כי ההחלטה להגיש כתב אישום נגדו מנוגדת לדין. העתירה הובאה בפני דן יחיד שקבע בפסק דין כי העתירה אינה מראה על פניה עילה והיא נדחית על הסף.
מה הדין?

- דן יחיד אינו מוסמך לדחות על הסף עתירה אשר אינה מראה על פניה עילה.
- דן יחיד מוסמך לדחות עתירה או להעביר אותה להרכב של 3 שופטים.
- הן דן יחיד הן הרכב אינם מוסמכים לדחות על הסף וללא קיום דיון במעמד הצדדים עתירה המוגשת לבית המשפט הגבוה לצדק.
- מאחר שהעתירה היא בעניין כתב אישום, חובה להעביר את העתירה לדיון לפני הרכב של 3 שופטים.

תשובה נכונה היא א'

חקיקה: תקנה 5 לתקנות סדר הדין בבית המשפט הגבוה לצדק, התשמ"ד-1984
העתירה תובא לפני שופט של בית המשפט העליון והוא רשאי ליתן את הצו או להורות על הזמנת העותר לפניו או להעביר את העתירה להרכב של שלושה; הועברה העתירה להרכב של שלושה, רשאי ההרכב ליתן את הצו או להורות על הזמנת העותר לפניו, ואם היה סבור שהעתירה אינה מראה על פניה עילה רשאי הוא לדחותה על יסוד האמור בה, ללא הזמנת העותר; הורה השופט על שמיעת העותר יקבע הרשם יום ושעה לדיון.

יישום:

ראו מנתוני האירוע עולה כי מדובר על צו על תנאי, (סעד זמני). השופט רשאי ליתן את הצו על בסיס העתירה, לזמן עדים, להעבירה למותב של שלושה וכן אף לדחותה ללא קיום דיון כאשר העתירה אינה מראה עילה.

שימו לב - לא ניתן לדחות צו על תנאי בשופט יחיד אלא רק במותב של שלושה שופטים. במידה ומדובר על לקבל צו על תנאי ניתן לתת החלטה לאשר בדן יחיד או להעביר להרכב.
הרחבה: ככל שניתן צו על תנאי והעתירה תתקבל הצו כאמור יהפוך ל"צו מוחלט" (קבוע).

5. מהו הדין לגבי סמכות של בית המשפט שלערעור לדחות ערעור אזרחי בלא צורך בתשובה, וללא דיון?

- ניתן לדחות כך ערעור רק בהסכמת נשיא בית המשפט.
- ניתן לדחות כך ערעור אם סבר בית המשפט שאין לערעור סיכוי להתקבל.
- ניתן לדחות כך ערעור אם סבר בית המשפט כי במאזן ההסתברויות סיכוי הערעור להתקבל נמוכים מסיכוייו לא להתקבל.
- לא ניתן לדחות כך ערעור.

תשובה נכונה היא ב'

חקיקה: תקנה 138 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018

קבוע בתקנה דרכי ההכרעה בערעור ומרחב שיקול הדעת של ערכאת הערעור להחליט אם הערעור יידון בפניה או לא, ואם כן- כיצד יתנהל הדיון. ולבית משפט קיימת אפשרות לנקוט בכמה דרכים דיוניות לצורך הכרעה בערעור.

יישום:

לערכאת הערעור ישנם סמכויות האלה:

- לדחות ערעור ללא צורך בתשובה במידה וסברה ערכאת הערעור שאין לו סיכוי להתקבל על מנת לא לסרב ולהאריך את הדיון בערעור.**
- לקיים דיון מקדמי בערעור לפי סמכויות השופט בקדם המשפט
- להורות על הגשת תשובה בכתב
- להורות על השלמה לסיכומים בכתב
- להכריע בערעור על יסוד החומר בכתב שלפניה.
- להורות על קיום דיון בעל פה נוסף על בסיס החומר שבכתב שלפניה.

6. עד חיוני במשפט המתנהל בבית המשפט המחוזי בבאר שבע מאושפז בבית חולים בחיפה ולא ניתן להביא לעדות. בית המשפט מעוניין, באופן זמני ולמען יעילות הדיון, לקיים את שמיעת עדותו בחדרו בבית החולים.
מה הדין?

- א. בית משפט המחוזי רשאי להעביר את הדיון לחיפה, בהסכמת נשיא בית המשפט העליון.
- ב. בית המשפט המחוזי רשאי להעביר את הדיון לחיפה, בהסכמת נשיא בית המשפט המחוזי בחיפה.
- ג. בית המשפט המחוזי רשאי להעביר את הדיון לחיפה, בהסכמת נשיאי בתי המשפט המחוזיים בחיפה ובבאר שבע.
- ד. בית המשפט המחוזי רשאי להעביר את הדיון לחיפה, ללא צורך בהסכמה נוספת.

תשובה נכונה היא ב'
חקיקה: סעיף 34 לחוק בתי המשפט (נוסח משולב), התשל"א-1984

34. מקום ישיבת בית המשפט

(א) בית משפט מחוזי יושב במקום מושבו.
(ב) בית משפט מחוזי רשאי לשבת לדין בענין מסויים, כולו או מקצתו, במקום שאינו מקום מושבו, אם ראה לעשות כן למען הצדק או למען יעילות הדיון, ובלבד שלא יושב במקום שמחוץ לאזור שיפוטו אלא בהסכמת נשיא בית המשפט המחוזי שהמקום האחר נמצא באזור שיפוטו.

יישום:

בית משפט מחוזי בדרך כלל יושב בדין במקום מושבו בהתאם לשישה מחוזות שיפוט. אך לכלל הזה יש חריג שקובע כי לבית משפט מחוזי יש אפשרות לקיים דיון במקום שאינו מקום מושבו במידה והתקיימו שני התנאים הללו:

- 1- נשיא בית משפט מחוזי שהמקום האחר נמצא באזור שיפוטו הסכים לכך.
- 2- למען הצדק או יעילות הדיון.

בנתוני השאלה- מדובר על תיק המתנהל במחוזי באר שבע שבו לא היה ניתן להביא את העד לעדות בבית משפט מכיוון שאותו עד מאושפז בחיפה. על מנת להעיד אותו יש צורך לקבל את אישור נשיא המחוז שבאזור שיפוטו החדש רוצים להעיד אותו.
בגלל שמדובר על חיפה אז מי שיכול לאשר זה נשיא בית משפט מחוזי.
שימו לב- בהנחה שהיה מדובר על בית משפט בבאר שבע שנמצא באותו מחוז היכן שמתנהלת התביעה לא היה צריך לבקש את אישור הנשיא.

7. שלמה הורשע בביצוע עבירות של תקיפה וגרימת חבלה חמורה לדוד. 3 שנים לאחר הרשעתו של שלמה, הגיש דוד תביעה נזיקית נגדו בגין האירועים וצירף לה את הכרעת הדין.
מה הדין?

- א. הממצאים והמסקנות בהכרעת הדין מהווים ראיה חלוטה.
- ב. הממצאים והמסקנות בהכרעת הדין מהווים ראיה לכאורה, ושלמה זכאי להציג ראיות לסתור אותה.
- ג. הממצאים והמסקנות בהכרעת הדין מהווים ראיה חלוטה, אך שלמה רשאי לבקש מבית המשפט רשות להציג ראיות לסתור אותה.
- ד. הממצאים והמסקנות בהכרעת הדין מהווים ראיה לכאורה, אך שלמה רשאי לבקש מבית המשפט רשות להציג ראיות לסתור אותה.

תשובה נכונה: ד'

חקיקה: סעיף 42 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971

42. ראיות לסתירת פסק דין

הוגשה ראייה כאמור בסעיף 42, לא יהיה המורשע או חליפו או מי שחב בחובו הפסוק רשאי להביא ראיה לסתור, או ראייה שכבר נשמעה או הוגשה במשפט הפלילי, אלא ברשות בית המשפט, מטעמים שיירשמו וכדי למנוע עיוות דין.

הממצאים והמסקנות של פסק הדין במשפט הפלילי, קבילים במשפט אזרחי כראיה לכאורה בהתקיים תנאים מצטברים:

1. פסק הדין הפלילי מרשיע
2. פסק הדין הפלילי הפך לחלוט
3. הממצאים והמסקנות המוגשים כראיה הם לא של גזר הדין אלא של הכרעת הדין.
4. בעל הדין במשפט האזרחי הוא המורשע במשפט הפלילי או חליפו של המורשע או מי שאחריותו נובעת מאחריות המורשע, ובכלל זה מי שחב בחוב הפסוק.

יישום:

בהתאם לנתוני האירוע עולה כי שלמה תקף את דוד וכי לאחר שלוש שנים (פסק חלוט). דוד הגיש תביעה נזיקית (אזרחית) בו תובע משלמה את נזקיו, כראייה צירף דוד את הכרעת הדין הפלילי. ראו כי דוד, אכן עומד בתנאים המצטברים של ס' 42 לפקודה, ולאור הוראותיו המשלימות של ס' 42 ל- ס' 42א הרי כי שלמה רשאי לבקש רשות מבהמ"ש להביא ראיות סותרות. (אישורו של בהמ"ש יינתן לשם מניעת עיוות דין ומטמ"ש).

8. שוטר מבצע חיפוש בבית מכוח צו חיפוש של בית משפט השלום, המתיר לו לתפוס "כל חומר החשוד כסם מסוכן". במהלך החיפוש מוצא השוטר שעון יד שהוא חושד כי הוא גנוב.

מה הדין?

- א. השוטר אינו מוסמך לתפוס את שעון היד, מאחר שהצו התיר לו לתפוס רק "חומר החשוד כסם".
- ב. השוטר רשאי לתפוס את שעון היד, רק אם קצין משטרה בדרגת רפ"ק אישור את התפיסה.
- ג. השוטר רשאי לתפוס את שעון היד, אך עליו להביאו בפני השופט שנתן את צו החיפוש והשופט רשאי לצוות מה ייעשה בו.
- ד. השוטר רשאי לתפוס את שעון היד, אך למטרת חילוט בלבד.

תשובה נכונה: ג'

חקיקה: סעיף 24 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], תשכ"ט-1969

נקבע כי מי שעורך חיפוש לפי צו חיפוש יכול לתפוס חפץ שלא הוזכר בצו, אם יש יסוד סביר להניח שנעברה או כי מתכוונים לעבור עבירה בו או לגביו, ולהביא אותו לפני השופט שנתן את הצו, שיקבע מה לעשות בו

יישום:

ראו כי ביצוע חיפוש בצו אינו מונע תפיסה של ראייה חשודה נוספת, אך יש להביאה בפני השופט שנתן את הצו החיפוש. לאור האמור חלופה ג' הינה הנכונה ביותר.

9. עדות בשפה האנגלית נמסרה ברשות לבית המשפט, אף ששפה זו אינה שגורה בפי בית המשפט.

מה הדין?

- א. העדות לא תירשם בפרוטוקול.
- ב. העדות תירשם בפרוטוקול בשפה האנגלית.
- ג. העדות תירשם בפרוטוקול תוך תרגומה לעברית.
- ד. העדות לא תירשם בפרוטוקול אלא אם נמסר תרגום כתוב בידי מתרגם לפני הוספתה לפרוטוקול.

תשובה נכונה: ג'

חקיקה: ס' 141 לחוק סדר הדין הפלילי, התשמ"ב-1982

יישום:

ראיה שלא בשפה העברית - ראיה שנמסרה ברשות בית המשפט שאינה בעברית, או לא בלשון אחרת השגורה בפי בית המשפט ובעלי הדין, תתורגם בידי מתרגם, ועדות שנמסרה כאמור תירשם בפרוטוקול גם תתורגם לעברית, אלא אם לא הורה בית המשפט אחרת.

משקל הראיה - תרגום הנרשם בפרוטוקול ישמש ראיה לכאורה לדברים שתורגמו.

10. 3 אנשים - אהרון, ברוך וגד - נחקרו במשטרה בחשד לתקיפת דניאל. בתום החקירה החליט פרקליט המחוז להגיש נגד אהרון בלבד כתב אישום המייחס לו עבירה של חבלה בכוונה מחמירה, לפי סעיף 329(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977. ביחס לשאר החשודים לא נמצאו ראיות מספקות להגשת כתב אישום. דניאל רוצה ערר על ההחלטה שלא להגיש כתב אישום נגד שני החשודים הנוספים בפרשה.

מה הדין?

- א. דניאל רשאי להגיש ערר לפני פרקליט המדינה.
- ב. דניאל אינו רשאי להגיש ערר על ההחלטה.
- ג. דניאל רשאי להגיש ערר לפני היועץ המשפטי לממשלה.
- ד. דניאל רשאי להגיש ערר לבית המשפט המחוזי.

תשובה נכונה היא ב'

חקיקה: סעיף 64 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982; **פסיקה:** בבג"ץ 474/21 מחאמיד נ' היועץ המשפטי לממשלה

64. ערר

(א) על החלטה שלא לחקור או שלא להעמיד לדין, משום שנסיבות העניין בכללותן אינן מתאימות לפתיחה בחקירה או להעמידה לדין, לפי העניין, שלא נמצאו ראיות מספקות או שנקבע שאין אשמה, רשאי המתלונן לערר כלהלן

בבג"ץ 474/21 מחאמיד נ' היועץ המשפטי לממשלה, בתמצית:

בג"ץ דן בשאלה האם כאשר מוגש כתב אישום נגד אחד מבין החשודים בפרשה מסוימת עומדת למתלונן זכות ערר נגד ההחלטה על סגירת התיק בעניינו של חשוד אחר באותה פרשה. ההליך התמקד בפרשנות סעיף 64(א) לחסד"פ ונפסק כי מעת שהוגש נגד אחד מבין החשודים באותה פרשה כתב אישום, אין מדובר ב"החלטה שלא לחקור או שלא להעמיד לדין", ולכן לא קמה זכות ערר על החלטה זו.

יישום:

בהתאם לפסיקה המצורפת, היות ופרקליט מחוז נתן החלטתו להגיש כתב אישום כנגד אהרון (1) מתוך (3) עליהם הגיש דניאל (הנתקף/המתלונן) תלונה, הרי כי תלונתו התקבלה לאותה המשכת העובדתית (התקיפה). לאור האמור, לא ניתן לערר על ההחלטה. כיוון נוסף לענות על השאלה, מי אמר שדניאל בכלל מתלונן הרי שזכות הערר על סגירת תיק קמה למתלונן וזה לא נתון בשאלה עצמה ועל כן זה מחזק שהוא לא רשאי להגיש ערר.

11. נגד פלוני הוגש ביום 1.1.2024 כתב אישום בגין מעשים שביצע ביום 1.1.2023. אלמונית העידה מטעם התביעה במשפטו. לנוכח תוכן עדותה לפני בית המשפט ביקשה התביעה להכריז על אלמונית כ"עדה עוינת" ולהגיש כראיה את ההודעה אשר מסרה בחקירתה במשטרה. סנגורו של פלוני טען לפי בית המשפט כי אין לקבל כראיה את הודעת אלמונית אשר נמסרה במשטרה מאחר ש**נפלו פגמים מהותיים** באופן שבו הושגה כך שקבלתה במשפט תפגע באופן מהותי בזכות להליך הוגן.

מה הדין?

- א. בסמכות בית המשפט הדן במשפט פלילי שלא לקבל ראיה שהושגה שלא כדין, אך זאת רק כאשר הראיה הנידונה היא הודעה של הנאשם עצמו.
- ב. בהנחה ש**ייקבע** כי הראיה הושגה שלא כדין, בית המשפט הדן בהליך פלילי חייב לפסול את הראיה ואין לו שיקול דעת שלא לעשות כן.
- ג. בית המשפט רשאי לקבל את הראיה רק בהסכמת סנגורו של פלוני. בהיעדר הסכמתו, בית המשפט חייב שלא לקבל את הראיה.
- ד. בית המשפט הדן במשפט פלילי רשאי שלא לקבל כראיה הודעת עד אם שוכנע שקבלתה במשפט תפגע באופן מהותי בזכות להליך הוגן.

תשובה נכונה: ד' חקיקה: ס' 56א. (א) לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971 56א. סמכות לפסילת ראיה שהושגה שלא כדין (א) בית המשפט הדן במשפט פלילי רשאי שלא לקבל ראיה שהושגה שלא כדין, ובכלל זה הודעת נאשם או עד, חפץ או כל ראיה אחרת, אם שוכנע שקבלתה במשפט תפגע באופן מהותי בזכות להליך הוגן, בשים לב לאופייה ולחומרתה של ההפרה, למידת ההשפעה של ההפרה על הראיה שהושגה ולעניין הציבורי שבקבלת הראיה או באי-קבלתה; בסעיף קטן זה, "הפרה" – השגת ראיה שלא כדין. יישום: חלופה ד', חלופה נכונה בהיותה מלא מסייגת את סמכותו של בהמ"ש ואת סוג הראייה. חלופה א', חלופה שגויה בהיותה מצמצמת את סוג הראייה להודיית הנאשם. חלופה ב', חלופה שגויה בהיותה קובעת רף הוכחה גבוה לפסילת הראייה וכן מחייבת את בית המשפט לפסול את הראייה ללא התייחסות לקבלת הראייה במשקל נמוך. חלופה ג', חלופה שגויה, היות ואין כלל התייחסות להסכמת הסנגור כתנאי לסמכותו של בהמ"ש לקבל או לפסול את הראייה.

12. נגד טל, קטינה בת 15, הוגש, באישור היועץ המשפטי לממשלה, כתב אישום המייחס לה 3 עבירות של גרימת חבלה. לאחר בירור נוסף התברר כי אחת העבירות כבר התיישנה והתביעה מבקשת כעת למחוק אותה מכתב האישום.

מה הדין?

- א. התיקון טעון אישורו של בית המשפט.
- ב. התיקון טעון אישורו של היועץ המשפטי לממשלה, או מי שהוא האציל לו את הסמכות כדין.
- ג. התיקון טעון אישורו של ראש מדור קטינים בפרקליטות המדינה.
- ד. התיקון טעון אישורו של נשיא בית המשפט שאליו הוגש כתב האישום, או שופט אחר שהוא הסמיך לכך.

תשובה נכונה היא ב'

חקיקה: סעיף 14 לחוק הנוער (שפיטה ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971 : סעיף 242א לחוק סדר הדין הפלילי, התשמ"ב-1982

סעיף 14:

לא מעמידים קטין לדין על עבירה שביצע בהיותו קטין, אם עברה שנה מיום ביצועה, אלא אם יש הסכמת היועץ המשפטי לממשלה.

סעיף 242א:

היועץ המשפטי לממשלה רשאי לאצול לבעלי תפקידים מסוימים המנויים בתוספת השלישית, דרך כלל, לסוגי עניינים או לעניין מסוים, את הסמכויות הנתונות לו, לפי העניין, כולן או מקצתן. רשאי שר המשפטים באישור ועדת החוקה לשנות בצו את התוספת השלישית, בתנאי של אי הוספת הוראות חוק למעט בעניין הליכים פליליים.

יישום:

מנתוני האירוע עולה, כי הוגש כ"א כנגד קטין, היות וכ"א כבר הוגש והתביעה מבקשת בעצם למחוק (לתקן) את כ"א האישום. לשם כך יש לבקש את אישורו של היועמ"ש או מי האציל את סמכותו ליתן את האישור. שימו לב- שהגשת כתב אישום כנגד קטין לאחר שנה מצריכה את אישורו של היועמ"ש, האישור חל גם על כל שינוי ותיקון שנעשה בכתב האישום וזאת על מנת שיהיה סוג של פיקוח.

13. התובע לא קרא לעד שצין כעד התביעה בכתב האישום ואולם ההגנה קראה לאותו עד להעיד.

מה הדין?

- א. לא ניתן לחקור את העד מטעם ההגנה.
- ב. ניתן לחקור את העד מטעם ההגנה, אך לא ניתן לחקור אותו בחקירה ראשית כאילו הייתה חקירה שכנגד.
- ג. רק אם בית המשפט קבע כי העד הוא עד עוין, רשאי בית המשפט להרשות לנאשם לחקור את העד בחקירה ראשית כאילו הייתה חקירה שכנגד ולקבוע סדר חקירתו בידי בעלי הדין האחרים.
- ד. בית המשפט רשאי להרשות לנאשם לחקור את העד בחקירה ראשית כאילו הייתה חקירה שכנגד ולקבוע סדר חקירתו בידי בעלי הדין האחרים.

תשובה נכונה: ד'

חקיקה: סעיף 178 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב – 1982

התובע לא קרא לעד שצוין כעד תביעה בכתב האישום, והנאשם קרא לאותו עד להעיד, בית המשפט יהיה רשאי להרשות לנאשם לחקור בחקירה ראשית כאילו הייתה חקירה שכנגד ולקבוע את סדר חקירתו בידי בעלי הדין האחרים, בית משפט מרשה לכך כדי למנוע מהתביעה חסימת העד מפני הנאשם.

יישום:

ראו בחלופות הלא נכונות סומנו המילים אשר הובילו לפסילת החלופות. ראו כי החלופות הנכונות ניתן לפסול אותן גם באי ידיעת סעיף החקיקה, רק מהרציונל הטמון בהליך הפלילי. מנתוני האירוע עולה, כי התביעה לא זימנה עד מטעמה, ולכן אין סיבה לאי מתן האפשרות לחקור את העד. כך גם, חלופה ג' מצמצמת את סמכותו של בהמ"ש רק למצב שהמדובר בעד עוין. כך גם חלופה ב' שגוייה, בהיותה מותירה את הנאשם לחקור את העד בשאלות סגורות אשר מצמצמות את זכותו להתגונן. כאשר עד תביעה לא נקרא להעיד על ידי התביעה, החקירה הראשונה שלו היא על ידי ההגנה והם חוקרים אותו בראשית כאילו הייתה נגדית.

14. דפנה ביצעה עבירה כאשר הייתה בת 15, ועתה, כאשר מלאו לה 18, המדינה מבקשת להעמידה לדין.

מה הדין?

- א. ניתן להעמידה לדין.
- ב. לא ניתן להעמידה לדין.
- ג. לא ניתן להעמידה לדין אלא בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה, או מי שהוא האציל לו את סמכותו כדין.
- ד. לא ניתן להעמידה לדין אלא אם ניתן אישור בית המשפט.

תשובה נכונה: ג'

חקיקה: סעיף 14 לחוק הנוער (שפיטה ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971 **פסיקה:** 7211\13 פלוני נ' מדינת ישראל

סעיף 14:

לא מעמידים קטין לדין על עבירה שביצע בהיותו קטין, אם עברה שנה מיום ביצועה, אלא אם יש הסכמת היועץ המשפטי לממשלה.

יישום:

מנתוני האירוע עולה כי נעברה עבירה על ידי קטין בן 15 ורק ביותו בן 18 רוצים להעמידו לדין, קרי שלוש שנים מיום ביצוע העבירה. ראו כי, בהתאם לסעיף המצורף לאחר שנה מיום ביצוע העבירה יש לקבל את אישורו של היועמ"ש או מי מטעמו שאליו אציל את הסמכות ליתן את האישור.

האירוע וכן החלופות לא מעלות את שאלת סוג העבירה ולכן החלופה הנכונה היא ג'.

15. שופט מעוניין להיזקק לראיות שאינן קבילות במשפט לשם החלטה בבקשת מעצר.

מה הדין?

- א. השופט אינו רשאי להיזקק לראיות אלה.
- ב. השופט רשאי להיזקק לראיות אלה.
- ג. השופט רשאי להיזקק לראיות אלה בהסכמת התובע והנאשם.
- ד. השופט רשאי להיזקק לראיות אלה בהסכמת הנאשם מטעמים מיוחדים שיירשמו.

תשובה נכונה היא ב'

סעיף 15 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996

15(ו). סדרי דין

"(ו) לשם החלטותיו בבקשת מעצר, **רשאי** השופט להיזקק לראיות אף אם אינן קבילות במשפט."

יישום:

בבקשת מעצר, רשאי שופט לשם החלטותיו להיזקק לראיות על אף שאינן קבילות במשפט. למשל הוא יכול להיזקק לחומר של עברו הפלילי של החשוד על מנת ללמוד אם יש מסוכנות גבוהה או לא. חשוב לציין כי שופט שדן בתיק המעצר לא יידון בהליך העיקרי על מנת שלא תהיה לו דעות קודמות אלא שישקול את דעתו ללא כל פגיעה בתוצאה.

16. משה הלווה ליצחק 75,000 ₪. יצחק חתם על התחייבות בכתב להחזיר את ההלוואה עד מועד מסוים. כמה ימים לאחר החתימה פנה משה ליצחק וביקש ממנו כי בנוסף להתחייבות בכתב ימשכן לטובתו את רכבו כדי שהוא ירגיש בטוח יותר בכל הקשור להחזיר הלוואה. יצחק הסכים, ובין הצדדים נערך הסכם משכון שלא נרשם ברשם המשכונות. יצחק הפר את התחייבותו ולא החזיר את ההלוואה. משה החליט להתעלם מן המשכון והגיש להוצאה לפועל בקשה לביצוע ההתחייבות כחוב כספי שניתן לבצעו כפסק דין דרך המסלול המקוצר. בקשתו של משה להזדקק למסלול מקוצר נדחתה.

מה הסיבה לדחיית הבקשה?

- א. סכום ההתחייבות חורג מן הגבול שנקבע בחוק לצורך ניהול תיק במסלול מקוצר.
- ב. לא ניתן להגיש לביצוע התחייבות כספית במסלול המקוצר כאשר היא מובטחת במשכון.
- ג. מסלול מקוצר מיועד רק למימוש פסקי דין ולא התחייבויות בכתב.
- ד. במסלול מקוצר ניתן לפעול רק לגביית תביעה הבאה מכוח חוב לשלם סכום קצוב שעילתו בהוראת חוק מפורשת.

תשובה נכונה: א'

חקיקה: סעיף 20ב לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967

חוב הניתן לביצוע במסלול מקוצר

20ב. (א) בקשות לביצוע פסק דין כספי או כל חוב כספי אחר שניתן לפי חוק לבצעו כמו פסק דין של בית משפט, שאינו עולה על 25,000 שקלים חדשים, למעט פסק דין למזונות ולמעט בקשות למימוש משכון או משכנתה, ניתן לבצע במסלול מקוצר לפי הוראות פרק זה (בחוק זה – חוב הניתן לביצוע במסלול מקוצר).

יישום:

במקרה דנן, עולה כי המשכון נשאר ברמה החוזית, היות ולא נרשם ברשם המשכונות, ראו כי הגשת ההליך במסלול המקוצר נדחה היות וסך ההלוואה שניתנה ושבוצו של הזוכה לגבות עולה על 25 אש"ח.

הרחבה: ניתן לבצע במסלול המקוצר בקשות לביצוע חוב כספי שאפשר לבצעו כמו פסק דין של בית משפט, ובלבד שסכום החוב אינו עולה על 25,000 ₪.

חריגים שלא ניתן לבצע חוב במסלול מקוצר:

פסק דין למזונות, בקשה למימוש משכון או משכנתה, סך חובותיו של החייב בתיקי הוצאה לפועל עולה על 100,000 ₪.

טענת פרעתי: אם החייב הגיש בקשת פרעתי יתקיים דיון בבקשה לפני רשם ההוצל"פ בלשכה שבה הגיש הזוכה הבקשה לביצוע חוב במסלול המקוצר.

רשם ההוצל"פ יכול לדחות בקשת החוב בטענת פרעתי באופן חלקי או מלא ובכך יימשכו ההליכים במסלול המקוצר.

התנגדות לביצוע: אם החייב הגיש התנגדות לביצוע שטר או התנגדות לביצוע תביעה על סכום קצוב יועבר הדיון בהתנגדות לבית המשפט. במידה ודחה בית משפט את בקשת ההתנגדות יימשכו ההליכים במסלול המקוצר.

17. משה הוא גרוש. משה קנה דירה, ולצורך זה נטל הלוואה מובטחת במשכנתא. לאחרונה הסתבך משה בחובות לרבות חוב מזונות. גרושתו של משה פתחה תיק מזונות נגדו, ובמסגרת הליכי ההוצאה לפועל הוטל עיקול על הדירה של משה ומונה לה כונס נכסים. עקב מצבו הקשה משה גם אינו משלם את תשלומי המשכנתא, ובחלוף 3 חודשים אחרי הפסקת תשלומי המשכנתא פתח הבנק תיק הוצאה לפועל למימוש המשכנתא ומכירת הדירה. משה פוני אליך, עורך דין מנוסה, כדי לברר אם הבנק פעל כדין.

מה הדין?

- א. הבנק לא פעל כדין, משום שעליו להמתין להצטרות 6 חודשים של פיגורים בטרם יוכל לפנות בבקשה לממש את הדירה הממושכנת.
- ב. הבנק לא פעל כדין, מאחר שמונה לדירה כונס נכסים אחר לא היה הבנק רשאי לפתוח תיק מימוש משלו, והיה עליו לפנות לכונס שמונה ולבקש ממנו את אישורו לפתיחת הליכים.
- ג. הבנק היה רשאי להתחיל בהליכי מימוש לפני שהצטרפו 6 חודשי פיגור, רק בתנאי שגובה החוב הנוכחי (כולל ריבית והצמדה) של משה עולה על 20% מיתרת ההלוואה.
- ד. הבנק פעל כדין ורשאי היה להתחיל בהליכי מימוש, וזאת עקב מינוי של כונס נכסים אחר.

תשובה נכונה: ד'

חקיקה: סעיף 181 לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967

יישום:

במקרה דנן, היות ומונה כונס נכסים לנכס עליו נרשמה משכנתא לטובת הבנק, הרי כי הבנק לא צריך להמתין 6 חודשים לצורך מימוש. ראו להלן חריגים נוספים לעניין מימוש משכנתא.

בקשה לביצוע משכנתא: תוגש לביצוע החוב שבפיגור תחילה, ויצוין בה כי מלוא חוב ההלוואה שלהבטחת פירעונה נרשמה המשכנתא. ישנם חריגים שאפשר בהם להגיש בקשה לביצוע מידי של משכנתא על מלוא חוב ההלוואה ולא רק על חוב שבפיגור והם:

- 1- החייב הונה את נושיו או מתכוון לעשות כן.
- 2- החייב עזב או עומד לעזוב את הארץ (במידה ועזב חזקה שעזב לתקופה של 3 חודשים ומעלה ולא פרע התשלומים).
- 3- ישנה בבעלות החייב או בבעלות משותפת שלו או של בן משפחתו הגרים עימו דירה אחרת שיכולה לשמש אותם למגורים.
- 4- מונה כונס נכסים או ניתן צו כינוס.
- 5- נקבע בהסכם הלוואה נקבע כי החוב ייפרע בתשלומים, סכום התשלומים שטרם נפרעו בתוספת ריבית הפיגורים עולה על 10% מיתרת מלוא חוב ההלוואה.

18. חיים חייב ליוסף 90,000 ₪. יוסף פתח תיק הוצאה לפועל נגד חיים בסכום הזה. חיים פונה לרשם הוצאה לפועל ומבקש לפרוס את החוב ולשלמו בשיעורים.

מה הדין?

- א. על חיים לשלם את החוב בתוך שנתיים. הרשם רשאי לתת לו עוד שנתיים מנימוקים שיירשמו.
- ב. על חיים לשלם את החוב בתוך 3 שנים. הרשם רשאי לתת לו עוד שנתיים מנימוקים שיירשמו.
- ג. על חיים לשלם את החוב בתוך 3 שנים. הרשם רשאי לתת לו עוד 3 שנים מנימוקים שיירשמו.
- ד. על חיים לשלם את החוב בתוך 4 שנים. הרשם רשאי לתת לו עוד 3 שנים מנימוקים שיירשמו.

תשובה נכונה: ג'

חקיקה: סעיף 1א7 לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967

יישום:

במקרה דנן, לחייב חוב העומד על סך 90,000 ש"ח, לכן צו התשלומים יהיה 3 שנים. ראו כי לרשם מטעמים שיירשמו בצירוף הסכמת החייב והזוכה, להאריך את התקופה שלא תעלה על 3 שנים נוספות מיום שהסתיימה התקופה הראשונה. ראו כי הארכה הנוספת תינתן בתנאי שנוכח הרשם כי יוכל החייב לשלם את חובו. ראו לעיל בחלופות סימון אשר הוביל לפסילתן.

הרחבה: התקופה לתשלום החוב הפסוק בצו תשלומים:

סכום החוב עד 100,000 ₪ – 3 שנים

סכום החוב מעל 100,000 ₪ - 4 שנים

רשם ההוצאה לפועל רשאי להאריך את תקופת תשלום החוב אם שוכנע כי אין ביכולתו של החייב לשלם החוב הפסוק בתקופות או בשיעורים וכי החייב יוכל לשלם החוב תוך תקופה ארוכה, **בלבד** שהתקופות הנוספות לא יעלו בסך כל על 3 שנים מתום התקופות הקבועות. רשם ההוצאה לפועל רשאי לתת צו תשלומים לתקופה העולה על התקופות הקבועות בפירוט נימוקיו ובהסכמת הזוכה והחייב.

19. בית הדין המשמעתי המחוזי בתל אביב הרשיע את עו"ד אלעד ב- 3 מקרים של התנהגות שאינה הולמת את מקצוע עריכת הדין. המקרה הראשון והשני הועלו בכתב הקובלנה נגד עו"ד אלעד, אולם המקרה השלישי, שלא הופיע בקובלנה, הוצג בפני בית הדין בתום חקירת העדים, ובכך הסתיים הדיון.
מה הדין?

- בית הדין לא היה רשאי להרשיע את עו"ד אלעד בגין המקרה השלישי, שכן זה לא הועלה בכתב הקובלנה.
- בית הדין לא היה רשאי להרשיע את עו"ד אלעד בגין המקרה השלישי, שכן לא ניתנה לו הזדמנות סבירה להתגונן.
- בית הדין לא היה רשאי להרשיע את עו"ד אלעד בגין המקרה השלישי, שכן לא ניתנה לו הזדמנות להיוועץ עם עורך דין בטרם קיבל בית הדין את החלטתו.
- בנסיבות העניין ומכוח בית הדין לנהוג בדרך הנראית לו הטובה ביותר לעשיית צדק, היה בית הדין רשאי להרשיע את עו"ד אלעד בגין המקרה השלישי.

תשובה נכונה: ב'

חקיקה: סעיף 43 לכללי לשכת עורכי הדין (סדרי דין בבתי הדין המשמעתיים), התשע"ה-2015

43. הרשעה על פי עובדות שלא נטענו בקובלנה

בית הדין רשאי להרשיע נקבל בשל כל אחת מן העבירות שהתגלו מן העובדות שהוכחו לפניו **אף אם** עובדות אלה לא נזכרו בקובלנה, **ובלבד** שניתנה לנקבל הזדמנות סבירה להתגונן.

יישום:

במקרה דנן, החלופה הנכונה הינה מילות החקיקה. מנתוני האירוע עולה, כי לנקבל לא נתנה הזדמנות סבירה להתגונן, הן בהליך המשמעתי והן בתחילת ההליך טרם הגשת הקובלנה.
שימו לב- כי ההוראה של בית הדין המשמעתי זהה להוראה של חוק סדר דין הפלילי שגם שם ניתן להרשיע בעבירות שלא כתובות בכתב האישום במידה וניתנה לנאשם הזדמנות סבירה להתגונן.

20. עו"ד נטלי הורשעה בבית הדין המשמעתי **במשפט אחד בשתי עבירות שונות**. בגין העבירה הראשונה נקבעו לה **10 חודשי השעיה**, ובגין העבירה השנייה נקבעה לה **שנת השעיה**. לא ניתנה בפסק הדין הוראה באשר לאופן נשיאת העונש.
מה הדין?

- א. השעייתה של עו"ד נטלי תסתיים לאחר 10 חודשים ממועד מתן פסק הדין.
- ב. השעייתה של עו"ד נטלי תסתיים לאחר שנה ממועד מתן פסק הדין.
- ג. השעייתה של עו"ד נטלי תסתיים לאחר 22 חודשים ממועד מתן פסק הדין.
- ד. בית הדין המשמעתי יידרש לתקן את פסק דינו ולקבוע את אורך ההשעיה שעל עו"ד נטלי לרצות.

תשובה נכונה: ב'

חקיקה: סעיף 68 לחוק לשכת עורכי הדין תשכ"א-1961

השעיה חופפת

68ה. (א) מי שנידון במשפט אחד לענשי השעיה בשל עבירות שונות, ולא הורה בית הדין המשמעתי שישאם, כולם או מקצתם, בזה אחר זה, לא ישא אלא את עונש ההשעיה של התקופה הארוכה ביותר.

(ב) מי שנידון להשעיה ולפני שנשא את מלוא עונשו חזר ונידון להשעיה ובית הדין המשמעתי שדן אותו באחרונה לא הורה שישא את ענשי ההשעיה, כולם או מקצתם, בזה אחר זה, לא ישא אלא את עונש השעיה אחד והוא של התקופה הארוכה ביותר.

יישום:

ראו כי בהתאם לנתוני האירוע, נטלי הורשעה בהליך משמעתי אחד, בגין שתי עבירות. לאור האמור, בית הדין לא נתן הוראות לעניין ביצוע תקופת ההשעיה, ולכן תישא את התקופה הארוכה ביותר בלבד.

ראו הרחבה:

(א) אם אדם נידון להשעיה בגין עבירות שונות במשפט אחד ולא הורה בית הדין המשמעתי שישא את העונשים בזה אחר זה, הוא יישא רק את עונש השעיה הממושך ביותר.

(ב) אם אדם נידון להשעיה ולפני שהוא סיים את הענש חוזר ומואשם ונידון שוב להשעיה, ובית הדין המשמעתי לא הורה שישא את העונשים בזה אחר זה, הוא יישא רק עונש השעיה אחד והממושך ביותר.

21. שי הגיש תובענה, ובמסגרתה התבקש בית המשפט ליתן צו עשה קבוע המורה לנתבע להחזיר לשי את רכבו. שווי הרכב 20,000 ₪. יחד עם הגשת התובענה שי מבקש להטיל עיקול זמני על נכסי הנתבע.
מה הדין?

- א. ניתן להטיל עיקול זמני על הרכב נושא התובענה בלבד.
- ב. ניתן להטיל עיקול זמני על כלל נכסי הנתבע עד לגובה של 20,000 ₪.
- ג. לא ניתן להטיל עיקול זמני בתובענה שאינה כספית אלא מטעמים מיוחדים.
- ד. ניתן להטיל עיקול זמני על כלל נכסי הנתבע ללא תקרה.

תשובה נכונה: א'

חקיקה: תקנה 103 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018

103. צו עיקול זמני:

רשאי בית משפט להטיל עיקול זמני במידה ושוכנע שיש חשש סביר שאי מתן הצו יכביד באופן ממשי על ביצוע פסק הדין. הטלת העיקול תתאפשר בשני מקרים מוגבלים ואם הנושא הוא לא המקרים הללו אז לא יינתן צו עיקול:

1. תביעה לסכום כסף;
 2. בתביעה לסכום כסף, על נכסים של המשיב שברשותו, ברשות המבקש או ברשות מחזיק. בתביעה לדבר שבעין;
- בתביעה לדבר שבעין, רשאי בית המשפט לצוות על עיקול הנכס הנתבע. בעלות מקרקעין אינה נכללת ברשימת המקרים שניתן להגיש בהם צו עיקול ולכן לא ניתן להגיש על נכסי הנתבע צו עיקול משום שעיקול המקרקעין לא ישרת את הסעד המבוקש.

יישום:

מנתוני האירוע עולה כי שי הגיש תובענה ובמסגרתה התבקש סעד של צו עשה קבוע (החזרת הרכב). נוכח האמור, התובענה אינה תובענה כספית, רק לסעד של צו עשה עבור הרכב ולכן העיקול הזמני יינתן רק עבור הסעד המבוקש ולא על שאר נכסי הנתבע.

הרציונל: תביעה כספית או תביעה לדבר שבעין, לא מקימה עילה לתפיסת עיקול כספי עבור נכס שאינו ספציפי, ההפך יש עניין בנכס ספציפי ולכן הרציונל כי העיקול יינתן עבורו בלבד. שימו לב – שיש קשר בין הסעדים הזמניים שניתנים לבין הסעד העיקרי, שכן הסעד הזמני אמור להשיג את הסעד העיקרי.

22. ליאור, מהנדס כימיה, רשם פטנט על נוסחה, ולאחר כמה חודשים גילה כי חברת התרופות "טבעי ובריא" משתמשת בנוסחה זו מבלי שקיבלה רישיון להשתמש בה. כעת ליאור מעוניין להגיש נגד החברה "טבעי ובריא" תביעה כספית לפיצויים בשווי של 2,000,000 ₪ בגין הפרת הפטנט.

לאיזו ערכאה יגיש את התביעה?

- א. לבית המשפט המחוזי.
- ב. לערכאה המוסמכת לדון בעניין כלכלי.
- ג. לבית משפט השלום.
- ד. לרשם הפטנטים.

תשובה נכונה: ג'

חקיקה: סעיף 51 לחוק בתי המשפט (נוסח משולב), התשמ"ד 1984

(2) תביעות אזרחיות – למעט תביעות הנוגעות למקרקעין – כשסכום התביעה או שווי הנושא אינו עולה על 2,500,000 שקלים חדשים ביום הגשת התובענה, והוא אף אם עלה הסכום או השווי לאחר מכן מחמת שערור, הצמדה, ריבית, הוצאות משפט ושכר טרחת עורך דין;

יישום:

מנתוני האירוע עולה כי עניין ההפרה של פטנט וכן אי קבלת הרישיון אינם רלוונטיים. ראו כי הסעד המבוקש הינו פיצויים בשווי 2 מיליון ש"ח אשר בסמכותו של השלום. ראו כי לא התבקש שום סעד אשר הינו סעד בקניין רוחני, ואף זה התובע מחויב לנסות ולכמת אותו לשווי. שימו לב- כי המילה פטנט בנתוני השאלה היא מסית.

23. איזה מהמשפטים הבאים מבטא באופן נכון את הדין הנוגע לבקשה לעיכוב ביצוע פסק דין?

- א. בקשה לעיכוב ביצוע פסק דין תוגש לבית המשפט שנתן את פסק הדין רק אם טרם הוגש עליו ערעור.
- ב. בקשה לעיכוב ביצוע פסק דין תוגש לבית המשפט שנתן את פסק הדין, בין שהוגש עליו ערעור בין שלא.
- ג. בקשה לעיכוב ביצוע פסק דין תוגש לבית משפט שלערעור רק אם הוגשה בקשה לבית המשפט שנתן את פסק הדין והיא נדחתה.
- ד. בקשה לעיכוב ביצוע פסק דין תוגש לבית המשפט שלערעור, בין שהוגש ערעור בין שלא.

תשובה נכונה: א'

חקיקה: תקנה 145 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018
עיכוב ביצוע

145. (א) הגשת ערעור לא תעכב את ביצוע ההחלטה שעליה מערערים.
(ב) בית המשפט רשאי להורות על עיכוב ביצועה של החלטה שנתן, וכן על מתן סעד זמני בנוגע להחלטה כאמור, בתנאים שייראו לו, וזאת כל עוד לא הוגש ערעור במועד הגשת הבקשה לעיכוב ביצוע; בקשה לפי תקנה זו אפשר שתידון בעל פה אם התבקשה במועד הדיון, מיד לאחר שימוע ההחלטה.
(ג) הוגש ערעור, רשאי בית המשפט שלערעור להורות על עיכוב ביצועה של החלטה שעליה מערערים וכן על מתן סעד זמני בנוגע להחלטה כאמור, בתנאים שייראו לו.
(ד) תקנה 96 תחול על בקשה לפי תקנה זו בשינויים המחויבים.

יישום:

ראו הרחבה (הכלל והחריג) לתקנה דלהלן.
חלופה ב' לא נכונה, ראו כי ברגע שהוגש ערעור לא נוכל להגיש בקשות לערכאה הדיונית, הסמכות נתונה רק לערכאת הערעור.
חלופה ג' לא נכונה, ברגע שמוגשת בקשה לערכאה הדיונית טרם הגשת הערעור, לא ניתן להגיש בקשה נוספת לערכאת הערעור. ראו כי דחיית הבקשה לעיכוב על ידי הערכאה הדיונית – החלטה אחרת, עליה ניתן להגיש ערעור ברשות למעלה תוך 60 ימים מיום שניתנה או הומצאה.
חלופה ד' לא נכונה, הטעם זהה לחלופה ב' רק בהיפוכה.

הרחבה:

הכלל: הגשת ערעור לא מעכבת ביצוע ההחלטה שעליה מערערים
חריג: בית משפט רשאי להורות על עיכוב ביצועה של החלטה שנתן, או על מתן סעד זמני בנוגע להחלטה בתנאים שייראו לו, כך במידה וטרם הוגש ערעור במועד הגשת הבקשה לעיכוב ביצוע. -במידה וטרם הוגש ערעור, הערכאה שמחליטה בעניין העיכוב היא תהיה הערכאה הדיונית.
תנאי הגשת בקשה לעיכוב ביצוע: ככל שתנאי 1 סיכוייו יהיו גבוהים כך תנאי 2 פוחת משקלו וההפך הוא נכון.
1- ישנו סיכוי לערעור להתקבל.
2- במידה ופסק דין של הערכאה הראשונה יצא לפועל, ולאחר מכן הערעור התקבל, זה יקשה להחזיק המצב לקדמותו.

24. בתום הליך משפטי קיבל רשם בכיר בבית משפט השלום את תביעתה של רינת נגד יועץ ההשקעות שלה, בגין הפסדים כספיים שנגרמו לה, ופסק לטובתה פיצוי בסך 50,000 ₪. יועץ ההשקעות הגיש ערעור על פסק הדין. לא ניתנה כל הוראה מיוחדת בעניין.

מה הדין?

- א. הערעור יידון בבית משפט השלום לפני דן יחיד.
- ב. הערעור יידון בבית המשפט המחוזי לפי מותב של 3 שופטים.
- ג. הערעור יידון בבית המשפט המחוזי לפני דן יחיד.
- ד. הערעור יידון בבית משפט השלום לפני מותב של 3 שופטים.

תשובה נכונה: ג'

חקיקה: סעיף 96 לחוק בתי המשפט (נוסח משולב), התשמ"ד-1984 פסק דין שניתן על ידי רשם או רשם בכיר הוא כדין פסק דין של בית משפט שבו הוא משמש כרשם, ובכך ניתן לערער עליו לערכאה גבוהה יותר. המותב שידון בערעור על פסק דין של רשם זהה למותב שידון בערעור על פסק דין שנתן שופט הערכאה שבה מכהן הרשם.

יישום:

מנתוני האירוע עולה כי, מדובר בפסק דין קטן עד 300 אש"ח וכי לא מדובר במשפחת מ.מ.ן, לכן מדובר בערעור שידון במותב 1 בערכאת הערעור במחוזי.

הרחבה: פסק דין של שופט או רשם בכיר של בית משפט שלום ניתן לערער עליהם בזכות, בתוך 60 ימים, בפני בית משפט מחוזי, והערעור יידון בפני הרכב של 3 שופטים. חריגים שבהם בית משפט יידון בפני דן יחיד: ערעור על פסק דין בתביעות ששווי נושאן עד 300,000 ₪. (גם אם עלה הסכום לאחר מכן מחמת הצמדה, ריבית או שכר טרחת עורך דין.) שימו לב כי בתביעות של נזקי גוף, ענייני משפחה, מקרקעין – גם אם הסכום נמוך מ-300,000 ₪ יידון בית משפט בהרכב של 3 שופטים.

25. איזה מבין המשפטים הבאים אינו נכון להודעה לצד שלישי?

- צד שלישי רשאי להגיש כתב הגנה מפני התביעה העיקרית.
- הודעה לצד שלישי תוגש בתוך פרק הזמן שנקבע להגשת כתב הגנה.
- דין צד שלישי כדין נתבע לכל בר ועניין, ואולם הצד השלישי אינו רשאי להגיש תביעה שכנגד.
- צד שלישי אינו רשאי להגיש מצידו הודעה לצד אחר.

תשובה נכונה היא ד'

חקיקה: תקנה 22, 23 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018

הודעה לצד שלישי

22. נתבע רשאי לתת הודעה לצד שלישי לכל אדם, במקרים שבהם הוא זכאי ממנו להשתתפות, לשיפוי או לביצוע פעולה בנוגע לסעד הנתבע ממנו או אם מתקיים קשר עובדתי או משפטי משותף בסוגיה שבינו ובין הצד השלישי, הכרוכה בנושא התובענה.

תוכן ההודעה ודינה

23. (א) התקנות בדבר הגשת כתב תביעה, כתב הגנה וכתב תשובה כאמור בסימן א' בפרק ג', יחולו, בשינויים המחויבים, על הודעה לצד שלישי, על כתב הגנה של צד שלישי להודעה כלפיו, ועל כתב תשובה לכתב הגנה כאמור.
- (ב) להודעה לצד שלישי יצורפו העתקים מכתבי הטענות שהוגשו בתובענה, אם לא הומצאו קודם לכן; הודעה לצד שלישי תוגש בתוך הזמן שנקבע להגשת כתב הגנה לפי תקנה 9(ב).
- (ג) דין צד שלישי שהומצאה לו הודעה, כדין נתבע לכל דבר ועניין, ואולם הוא אינו רשאי להגיש תביעה שכנגד.
- (ד) רצה צד שלישי לחלוק על ההודעה כלפיו או על כתב התביעה שהוגש נגד בעל הדין שנתן את ההודעה, יגיש כתב הגנה בתוך שישים ימים מהיום שההודעה הומצאה לו.
- (ה) בית המשפט יורה על עיתוי שמיעת ההודעה לצד שלישי וסדר ניהולה.

תקנה 22	תקנה 23
נתבע רשאי לתת הודעה לצד שלישי לכל אדם בשני מקרים: 1. הסוגייה שבינם היא קשורה עובדתית או משפטית לנושא התובענה. 2. הנתבע זכאי מהצד השלישי להשתתפות, לשיפוי או לביצוע פעולה בעניין הסעד הנתבע ממנו.	הכלל: הודעה לצד שלישי תוגש תוך 60 ימים ממועד המצאה כתב התביעה. יצורף: העתקים מכתבי הטענות שהוגשו בתובענה (אם לא הומצאו מקודם). חריג: - דיון מהיר: הודעה לצד שלישי תוגש בתוך 45 ימים ממועד המצאת כתב התביעה בסדר דין מהיר לידי הנתבע (בדיון מהיר יש לקבל רשות להודעת צד שלישי) - רשלנות רפואית: הודעה לצד שלישי תוגש בתוך 120 ימים ממועד המצאת כתב התביעה לידי הנתבע. (בית משפט רשאי להאריך מועד הגשה במידה ושוכנע כי יש טעמים המצדיקות זאת.)

יישום:

ראו כי בהתאם לתקנות דלעיל, הרי כי צד ג' הינו כצד רגיל בהליך, למעט הגשת תביעה שכנגד. לאור האמור, אין הוראה סותרת את אפשרותו של צד ג' ליתן הודעה צד ד'. ראו כי בהליך מהיר יש לבקש את רשותו של בית המשפט. שימו לב-עסקינן בשאלה מה לא נכון!

הרחבה: ראו כי בהליך פינוי מושכר, אין הודעת צד ג'.

26. איזה מהמסמכים הבאים לא ניתן להמציא בדרך אלקטרונית, אף כאשר שני הצדדים מיוצגים?

- א. כתב תביעה, זולת אם הייתה הסכמה בכתב של הנמען.
- ב. כתב תביעה וכתב הגנה, זולת אם הייתה הסכמה בכתב של הנמען.
- ג. בקשה לסילוק על הסף, זולת אם הייתה הסכמה בכתב של הנמען.
- ד. תצהיר עדות ראשית.

תשובה נכונה: א'

חקיקה: תקנה 162 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018

- המסמכים שנמסרו אלקטרונית אבל ההמצאה לא תיחשב להמצאה הם:
1. המסמך הראשון המוגש בתיק/בכתב תביעה, אלא אם הנמען הסכים למסירה זו בכתב שיקבל בדואר אלקטרוני או תיחשב להמצאה. (הכלל הוא שלנמען מוסרים במסירה אישית או בדואר (שאינו בית משפט)).
 2. השולח לא בית משפט והנמען הינו בעל דין שלא מיוצג בידי עורך דין. אלא אם הנמען הסכים למסירה זו בכתב שיקבל בדואר אלקטרוני או תיחשב להמצאה.
 3. מסמך שבשל טיבו אי אפשר להמציאו באמצעים אלקטרוני. קבצים גדולים למשל.
 4. מסמך ראשון שמוגש בתיק המתנהל בבית משפט עליון.

יישום:

ראו כי הוראותיה של התקנה המסמך הראשון המוגש בתיק/כתב תביעה, עסקינן בכתב הטענות אשר פותח את ההליך בו חלה החובה על התובע להמציא ולהביא לידיעתו של הנתבע על פתיחו של ההליך וכן את ההזמנה לדיון.

המסמך הראשון שמוגש בתיק הינו של התובע, ראו כי כאשר כתב ההגנה מוגש ניתן להסכים כי כתב ההגנה ישלח לב"כ התובע, זה הגיש את כתב תביעתו לפי הוראות התקנות החדשות אשר מחייבות הן ליתן כתובת דוא"ל.

27. דורון נטל הלוואות כספיות מכמה בנקים, והוא אינו מצליח לפרוע אותן. אחד הבנקים מבקש לפתוח נגדו בהליכי חדלות פירעון. הנכס העיקרי שבבעלותו דורון הוא נכס מקרקעין המצוי בראשון לציון שבמחוז המרכז.

להיכן תוגש הבקשה לפתיחת הליכי חדלות פירעון?

- א. לבית המשפט המחוזי מרכז- לוד, בשים לב למקום הימצאו של נכס המקרקעין מחוז המרכז.
- ב. לבית משפט השלום בראשון לציון, בשים לב למקום הימצאו של נכס המקרקעין ומקום מושבו של נשיא בית המשפט השלום במחוז המרכז.
- ג. לאחד מכל ששת בתי משפט השלום במחוז המרכז, בשים לב למקום הימצאו של נכס המקרקעין במחוז המרכז.
- ד. לכל אחד מכל ששת בתי משפט השלום במחוז המרכז או לבית משפט השלום בירושלים.

תשובה נכונה: ב'

חקיקה: סעיפים 4, 353 לחוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ח-2018

הכרזה כי חייב הוא חדל פירעון

3. (א) הוכרז, בצו, כי חייב הוא חדל פירעון וכי יפתחו לגביו הליכי חדלות פירעון לפי חוק זה (בחוק זה – צו לפתיחת הליכים), יוסדרו יחסיו של החייב עם נושיו, במיוחד, בהתאם להוראות לפי חוק זה, עד לסיום הליכי חדלות הפירעון.
(ב) פתיחה בהליכי חדלות פירעון לגבי חייב שהוא חדל פירעון תהיה ביוזמת החייב, הנושה או היועץ המשפטי לממשלה.

בית משפט השלום המוסמך לדון בהליכים לפי חוק זה של יחידים

353. (א) בית משפט השלום שידון בהליכים לפי חוק זה של יחידים בכל מחוז, יהיה בית משפט השלום שבו יושב נשיא בית המשפט.
(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), השר, בהתייעצות עם נשיא בית המשפט העליון, רשאי, בצו, באישור ועדת החוקה, להסמיך, לעניין מחוז מסוים, בית משפט שלום אחר מהאמור באותו סעיף קטן ובהתייעצות עם נשיא בית משפט השלום, בתי משפט שלום נוספים, שידונו בהליכים לפי חוק זה של יחידים באותו מחוז.

יישום:

חייב שהוא יחיד וסך חובותיו **עולה** על 161,234.45 ₪ בית המשפט המוסמך לעניינו הינו בית משפט השלום במחוז שבאזור שיפוטו מתגורר היחיד או שבמקום עסקו העיקרי או **נכסיו**. ובית משפט המוסמך הוא בית משפט השלום וזה יהיה בית משפט שלום שבו יושב נשיא בית המשפט. חריג-בהיעדר מחוז מתאים הסמכות תהיה לבית משפט בירושלים.

28. שאולי, מתמחה במשפטים, הורשע על ידי בית הדין המשמעתי של לשכת עורכי הדין בהתנהגות שאיננה הולמת את מקצוע עריכת הדין וכן בגין פגיעה בכבוד המקצוע. ועדת האתיקה ביקשה להשית על שאולי עונש של פסילה מלהתקבל כחבר בלשכת עורכי הדין למשך 3 חודשים, והתנאי יעמוד במשך שנה אחת ממועד גזר הדין.
האם מוסמך היה בית הדין להטיל עונש זה?

- א. שגה בית הדין המשמעתי, שכן בית הדין מוסמך להורות על השעיה על תנאי של עורך דין אך לא לפסול על תנאי מתמחה מלהתקבל כחבר לשכת עורכי הדין.
- ב. צדק בית הדין המשמעתי, שכן בית הדין מוסמך לפסול על תנאי מתמחה מלהתקבל כחבר ללשכת עורכי הדין.
- ג. צדק בית הדין המשמעתי, שכן בית הדין מוסמך להטיל עונש באופן הנראה לו טוב ביותר לעשיית צדק.
- ד. שגה בית הדין המשמעתי, שכן לא ניתן להעמיד לדין מתמחה בבית הדין המשמעתי של לשכת עורכי הדין, אלא רק את חברי לשכת עורכי הדין.

תשובה נכונה: ב'

חקיקה: סעיפים 41, 68 לחוק לשכת עורכי הדין, התשי"א-1961: **פסיקה:** בר"ש 2452\21 ועדת האתיקה הארצית של לשכת עורכי הדין בישראל נ' ירון גביון

סעיף 41- נקבע כי בתקופת ההתמחות ועד להכרעה סופית בדבר קבלת המועמד כחבר בלשכה, הוא יהיה נתון למרותה של הלשכה ולשיפוט המשמעותי, והלכות האתיקה המקצועיות חלות, בשינויים המחייבים, גם עליו. על דין משמעותי נגד מועמד יחולו בשינויים המחויבים, ההוראות הנוגעות לשיפוט בתי הדין המשמעותיים, קובלנה, עונשים, ערעורים, ביצוע פסק הדין. על דין המשמעות נגד מועמדים חלות הוראות דין משמעותי של חוק לשכת עורכי הדין. ישנם מספר עונשים שבית הדין המשמעותי מוסמך להטיל על מתמחה שהורשע בשל עבירות משמעות והם: אזהרה, נזיפה, פסילה להתקבל כחבר בלשכה לתקופה שעד 3 שנים או לצמיתות, ביטול התמחות בשל הפרת חובותיו כמתמחה, ביטול הבחינה בשל פגיעה בטוהר הבחינות.

סעיף 68א-

(א) הטיל בית דין משמעותי עונש השעיה, רשאי הוא להורות בגזר הדין שהעונש, כולו או מקצתו, יהיה על תנאי.

(ב) מי שנדון להשעיה על תנאי, לא ישא את ענשו אלא אם כן עבר – תוך התקופה שנקבעה בגזר הדין ושלא תפחת משנה ולא תעלה על שלוש שנים (להלן – תקופת התנאי) – עבירת משמעות על פי חוק זה שקבע בית הדין בגזר הדין (להלן – עבירה נוספת) והורשע בשל עבירה כזאת תוך תקופת התנאי או לאחריה.

(ג) תקופת התנאי תתחיל מיום גזר הדין, ואם הנידון נושא אותו זמן עונש השעיה – מיום תום אותה השעיה, והכל כשבית הדין המשמעותי לא הורה אחרת.

בר"ש 2452\21- נקבע כי בית הדין המשמעותי מוסמך לגזור על מתמחה עונש של פסילה על תנאי מלהתקבל כחבר בלשכה ומלקבל רישיון לעסוק בעריכת דין, לתקופה קצובה או לצמיתות.

יישום:

מתמחה כפוף לכללי האתיקה והמשמעות של לשכת עורכי הדין. תקופה זו חלה מיום ההתמחות ועד לסיומה, וכן מיום הגשת הבקשה לרישום למבחני לשכה ועד לקבלת תשובה חלוטה בעניין קבלתו. לאור האמור בחקיקה המצורפת וכן בפסיקה הרי כי בית הדין המשמעותי פעל כדין.

29. יחיאב תבע את מדינת ישראל בהליך אזרחי בגין הפרת חוזה וזכה בפסק דין חלוט נגד המדינה בסכום של 200,000 ₪. המדינה לא משלמת את החוב הפסוק, ויחיאב מבקש לפתוח נגדה בהליכי הוצאה לפועל.

מה הדין?

- ניתן לפתוח תיק הוצאה לפועל נגד המדינה לגביית החוב.
- ניתן לפתוח תיק הוצאה לפועל נגד המדינה לגביית החוב, ובלבד שהיועץ המשפטי לממשלה אישר פתיחת תיק כאמור בתוך 30 ימים מיום מתן פסק הדין.
- לא ניתן לפתוח תיק הוצאה לפועל נגד המדינה, אלא אם כן נשלחה לחשב הכללי הודעת גבייה בתוך 30 ימים מיום מתן פסק הדין.
- לא ניתן לפתוח תיק הוצאה לפועל נגד המדינה.

תשובה נכונה: ד'

חקיקה: סעיפים 7, 8 לחוק לתיקון סדרי הדין האזרחי (המדינה כבעל דין), התשי"ח-1958

7. ביצוע פסק דין נגד המדינה

פסק דין שניתן נגד המדינה יועבר על ידי שר המשפטים לשר האוצר, ויבוצע על ידי שר האוצר, ודיני ההוצאה לפועל של פסקי דין לא יחולו.

8. סדרי דין ואגרות

סדרי הדין החלים על הליכים יחולו על הליכים של המדינה או נגדה, בשינויים המחויבים לפי הענין, ובלבד שהמדינה לא תהיה חייבת לשלם אגרה, להפקיד פקדון או לתת ערובה או בטוחה.

יישום:

נגד המדינה לא ניתן לפתוח הליך בהוצאה לפועל, לצורך מימוש פסק הדין יש להעביר לשר המשפטים את פסק הדין וזה יעביר לשר האוצר לצורך ביצוע האמור בו.
חוק ההוצאה לפועל לא חל על המדינה כאשר הפסק דין ניתן כנגדה, ראו כי כאשר פסק הדין ניתן לטובת המדינה תבצע אותו בהתאם לחוק ההוצאה לפועל.

30. רשות מרשויות המדינה, אשר משרדה הראשי בירושלים, קיבלה החלטה מינהלית במשרדה המשני בעיר תל אביב בעניין מקרקעין הממוקמים בעיר לוד.
לאיזה בית משפט תוגש עתירה מינהלית נגד ההחלטה?

- א. לבית המשפט המחוזי מרכז- לוד בשבתו כבית משפט לעניינים מינהליים.
- ב. לכל בית משפט מחוזי בארץ אשר הוסמך כבית משפט לעניינים מינהליים.
- ג. לבית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית משפט לעניינים מינהליים.
- ד. לבית המשפט המחוזי בתל אביב בשבתו כבית משפט לעניינים מינהליים.

תשובה נכונה: א'

חקיקה: תקנה 2 לתקנות בתי משפט לעניינים מנהליים (סדרי דין), התשס"א-2000
עתירה מינהלית וסמכות מקומית להגשתה:

- עתירה רגילה **תוגש** לבית משפט שבאזור שיפוטו ניתנה החלטת הרשות אשר נגדה מוגשת העתירה.
 - עתירה מינהלית **בעניין מקרקעין**: לבית משפט שבאזור שיפוטו נמצאים המקרקעין. (לרבות עתירה נגד החלטת ועדת השגות לגבי גובה הפיצוי בגין הפקעת מקרקעין).
 - עתירה ללא מקום שיפוט מתאים – לבית משפט בירושלים. (שופט בימ"ש עליון רשאי להורות על העברתה לבית משפט אחר)
 - ריבוי נושאים או עתירות – לבתי משפט שונים, רשאי שופט של בימ"ש עליון לקבוע כי העתירות יידונו המאוחד בבית משפט שקבע לכך.
- שימו לב-** עתירות נגד רשות ביהודה ושומרון תוגש לבית משפט **בירושלים בלבד**.
מועד הגשת עתירה מנהלית- באין הוראה אחרת בדין, תוגש בלא שיהיו ולא יאוחר מ-45 ימים מיום פרסום ההחלטה או מיום שקיבל העותר הודעה או מיום שיידע לו עליה לפי המוקדם.
בית משפט רשאי להאריך המועד להגשת העתירה במידה ויש הצדקה, ולאחר שנתן הזדמנות למשיב להגיב לבקשת הארכה.
בית משפט רשאי לדחות את העתירה אם ראייה כי בנסיבות העניין היה שיהיו בהגשתה גם אם הוגשה בתוך המועד.

יישום:

מנתוני האירוע עולה כי המדובר בעתירה מנהלית היות ומדובר בהחלטת רשות. ראו כי עתירה מנהלית ככלל תוגש לפי הסמכות המקומית של הרשות שנתנה את ההחלטה, אך היות וההחלטת הרשות עניינה במקרקעין, אזי העתירה תוגש בהתאם לסמכות המקומית בו מצויים המקרקעין.

31. רוני הגיש תביעה נגד משרד הבריאות בירושלים, אשר לו שלוחות ומשרדים בכל מחוז שיפוט במדינה. התביעה הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב.
להיכן יומצא כתב התביעה?

- א. למשרד הבריאות בירושלים.
- ב. למשרד הבריאות בתל אביב.
- ג. למשרדי פרקליטות מחוז ירושלים (אזרחי).
- ד. למשרדי פרקליטות מחוז תל אביב (אזרחי).

תשובה נכונה היא ד'

חקיקה: תקנה 163 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018

(ד) אם הנמען היא המדינה, יומצא המסמך למשרד פרקליט המחוז שבו נמצא מקום מושבו של בית המשפט הדין בתובענה או הערעור; אם התובענה או הערעור נדונים בבית המשפט העליון – יומצא למשרד פרקליטות המדינה.

יישום:

מנתוני האירוע עולה כי, רוני הגיש תביעה כנגד רשות, אשר משרדה בירושלים, עוד עולה כי התביעה הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב.

היות ומדובר בתביעה כנגד המדינה, כתב התביעה יומצא לפרקליטות מחוז באזור שיפוטו של בית המשפט בו מתנהל הדיון. (תל אביב)

32. אוריאל מבקש להגיש תביעה כספית על סך 3,000,000 ₪, אך בשל גובה האגרה שנדרשה ממנו לצורך הגשת התביעה הוא מבקש פטור תשלום אגרה.

מה הדין?

- א. בית המשפט רשאי לפטור את אוריאל מתשלום אגרה אם ראה שאין ביכולתו של אוריאל לשלם את האגרה.
- ב. בית המשפט רשאי לפטור את אוריאל מתשלום אגרה אם ראה שאין ביכולתו של אוריאל לשלם את האגרה ושההליך מגלה עילה.
- ג. בית המשפט מחויב לפטור את אוריאל מתשלום אגרה אם היועץ המשפטי לממשלה הסכים, בכתב, לפטור את אוריאל מתשלום אגרה בשל מצבו הכלכלי ולנוכח העובדה שההליך מגלה עילה.
- ד. בית המשפט רשאי לפטור את אוריאל מתשלום אגרה אם ראה שההליך מגלה עילה וסיכויי הצלחת התביעה גבוהים.

תשובה נכונה: ב'

חקיקה: תקנה 14 לתקנות בתי המשפט (אגרות), התש"ז-2007

14. פטור מתשלומה של אגרה

(ג) הוגשה בקשה לפטור מתשלום אגרה וראה בית משפט שאין ביכולתו של המבקש לשלם את האגרה, ונראה לבית המשפט שההליך מגלה עילה, רשאי בית המשפט לפטור את המבקש מתשלום האגרה, כולה או חלקה; בית המשפט יתחשב ביכולתו האישית של המבקש בלבד, בהסתמך על רכושו, רכוש בן זוגו ורכוש הוריו, אם הוא סמוך על שולחנם בלבד.

יישום:

ראו כי המדובר בציטוט תקנה 14(ג). בית המשפט יבחן את יכולתו של המבקש וכן האם ההליך מגלה עילת תביעה, טרם מתן הפטור. ראו חריג לבחינת רכושם גם של בן הזוג ורכוש הוריו – אם הוא סמוך על שולחנם בלבד.

33. דקסי וטומי חלוקות על הבעלות במקרקעין שבהם החזיקה טומי ב- 5 השניים האחרונות. דקסי הגישה לבית המשפט המחוזי תביעה בדרישה להצהיר על בעלותה במקרקעין. כמו כן, דרשה דקסי במסגרת כתב התביעה כי בית המשפט יחייב את טומי בדמי שימוש עבור 5 שנות השימוש של טומי במקרקעין בסכום של 2,000,000 ₪. כל זאת מחמת אותה זכות בעלות נטענת של דקסי במקרקעין. טומי הגישה בקשה לסילוק התובענה על הסף מחמת חוסר סמכות עניינית של בית המשפט המחוזי לדון בהליך.

מה הדין?

- א. התובענה לא תסולק על הסף ותידון, על שני סעדיה, בבית המשפט המחוזי.
- ב. התובענה כולה תסולק על הסף, שכן בית המשפט המחוזי אינו מוסמך לדון בסעד כספי בסך 2,000,000 ₪.
- ג. התובענה לא תסולק על הסף, אך הסעד הכספי יימחק מהתובענה מחמת חוסר סמכות עניינית של בית המשפט המחוזי לדון בסעד כספי בסך 2,000,000 ₪.
- ד. התובענה לא תסולק על הסף, אך הסעד הכספי יועבר להמשך דיון בבית משפט השלום.

תשובה נכונה: א'
חקיקה: סעיף 40 לחוק בתי המשפט (נוסח משולב), התשמ"ד-1984 **פסיקה:** רע"א 2299\23 זילברברג נ' פרו

רע"א 2299\23- : תביעה לסעד במקרקעין המצוי בסמכותו של בית המשפט המחוזי ולסעד כספי הנובע מאותה עילה תידון כולה בבית המשפט המחוזי, אף אם שווי הסעד הכספי אינו עולה על 2.5 מיליון ₪.

יישום:
מנתוני האירוע עולה כי הוגשה תביעה לפס"ד הצהרתי לבעלות במקרקעין (סמכות מחוזי), וכן במסגרת התביעה התבקש גם סעד כספי (דמי שימוש במקרקעין). חובת פיצול חלה כאשר כל אחד מהסעדים מושכים לבתי משפט שונים. חריג לפיצול הוא הפסיקה שמאפשרת לא לפצל כאשר הסעדים קושרים אחד לשני. הסעד במקרקעין בסמכות מחוזי, והסעד הכספי בסמכות השלום אבל הינו קשור/תלוי בסעד המקרקעין. בגלל שישנו קשר בין הסעדים ועל מנת למנוע הלכות סותרות, מדובר במקרה שלא מפצלים סעדים. שני הסעדים ידונו בבית המשפט המחוזי. שימו לב- שאם לא היה קשר בין הסעדים אזי ישנה חובת פיצול.

34. בישיבת קדם המשפט בתובענה אזרחית מצא בית המשפט כי כתב ההגנה אינו מגלה הגנה כלל.

מה הדין?

- א. על בית המשפט לאפשר הגשת כתב הגנה מתוקן.
- ב. על בית המשפט לזמן את הצדדים לדיון נוסף.
- ג. בית המשפט רשאי ליתן פסק דין.
- ד. על בית המשפט ליתן פסק דין.

תשובה נכונה: ג'
חקיקה: תקנה 63 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018

בית משפט רשאי להחליט בקדם משפט מיוזמתו או לבקשת בעל דין :
(16) למחוק את כתב התביעה או לדחות את התובענה או לתת פסק דין אם מצא שכתב ההגנה אינו מגלה הגנה כלל ;

יישום:
המדובר חלופה ג' היא החלופה הנכונה אשר מצטטת את החקיקה דלעיל, ראו כי בישיבת הקדם רשאי ליתן פסק דין ללא דיון נוסף.

35. מיכל הפסידה בתביעה אזרחית ליואב בבית המשפט המחוזי וערערה לבית המשפט העליון. לאחר שהוגש הערעור, טרם שהתקיים דיון בערעור, הסכימו מיכל ויואב למתן פסק דין לפי נוסח מוסכם, אך לא הסכימו לעניין הוצאות המשפט.
מה הדין?

- על הרשם להעביר את הערעור לשופט למתן פסק דין.
- על הרשם ליתן פסק דין לפי הנוסח המוסכם, וליתן פסיקתא נפרדת לעניין הוצאות המשפט.
- הרשם רשאי ליתן פסק דין לפי הנוסח המוסכם, אך עליו להעביר את ההחלטה בעניין הוצאות המשפט לשופט.
- הרשם רשאי ליתן פסק דין לפי הנוסח המוסכם, ולשום ולקבוע בפסק הדין את הוצאות המשפט.

תשובה נכונה היא ד'

חקיקה: סעיף 87 לחוק בתי המשפט (נוסח משולב), התשמ"ד-1984

פסק דין מוסכם

87. במשפטים, בין בערכאה ראשונה ובין בערעור, שבהם מסכימים בעלי הדין למתן פסק דין לפי נוסח מוסכם, רשאי רשם ליתן פסק דין; ורשאי רשם ליתן פסק דין כאמור אם הסכימו בעלי הדין לגופו של ענין ולא הסכימו על סכום הוצאות המשפט, והרשם ישום ויקבע בפסק הדין את ההוצאות האמורות.

יישום:

לרשם מסורה סמכות מתוך מספר סמכויות למתן פסק דין מוסכם. שימו לב, שאר החלופות נפסלות בגלל מילות הציווי.

36. אדם שאינו צד לתיק סבור כי יש לפסול שופט שדן בתיק אף שהצדדים עצמם אינם מבקשים את פסילתו.
מה הדין?

- הזכות להעלות טענות פסלות נגד שופט נתונה לכל אדם או גורם הרואה עצמו נפגע מהמשך הדיון בפני המותב.
- הזכות להעלות טענות פסלות נגד שופט נתונה רק לבעלי הדין בהליך שבגדרו מועלית הטענה, אלא אם כן ברור שהאינטרס הציבורי בבירור טענת הפסלות גובר על עניינם של הצדדים שהטענה לפסלות לא תעלה.
- הזכות להעלות טענות פסלות נגד שופט נתונה רק לבעלי הדין בהליך שבגדרו מועלית הטענה.
- הזכות להעלות טענות פסלות נגד שופט נתונה רק לצדדים לתיק או למי שעניין אישי שלו עשוי להיפגע מן ההכרעה בתיק באופן אישי וישיר.

תשובה נכונה: ב'

חקיקה: סעיף 77א לחוק בתי המשפט (נוסח משולב), התשמ"ד-1984; **פסיקה:** בג"ץ 6085\23 לבייא נ' הרשות השופטת

בג"ץ 6085\23 לבייא נ' הרשות, הלכה בתמצית:

כאשר יש לבעל דין טענת פסלות, הוא צריך להעלותה קודם כל לפני השופט שהטענה נטענת לגביו, כאשר על החלטת אותו שופט ניתן לערער לפני ביהמ"ש העליון; הזכות להעלות טענות פסלות נגד שופט נתונה רק לבעלי הדין בהליך שבגדרו מועלית הטענה. האפשרות של מי שאינו בעל דין להעלות טענת פסלות, קיימת רק במקרים חריגים ונדירים; נציב תלונות הציבור על שופטים אינו מוסמך לדון בשאלת פסילתו של שופט; ביהמ"ש לא יזקק לבקשת סעד נגד החלטותיו וממצאיו של הנציב בעניין תלונה.

יישום:

מנתוני האירוע עולה כי אדם שאינו בעל דין בהליך מעלה את טענת פסלות שופט. ראו כי טרם מתן פסיקת בג"ץ דלעיל הכלל היה כי רק בעלי הדין בהליך רשאים לעלות את טענת הפסלות. לאור האמור, טרם הפסיקה חלופה ג' הייתה נכונה, לאחר מתן פסק הדין הרי כי טענת פסלות שופט תתקבל מאדם אשר אינו בעל דין בהליך במקרים חריגים ונדירים (אינטרס ציבורי).

37. קודם להתחלת הדיון בבית משפט השלום בתל אביב בתובענה אזרחית הורה נשיא בית משפט השלום בתל אביב להעביר את הדיון בהליך לבית משפט השלום בהרצליה לעיין מחדש בהחלטה, וזו נדחתה.
מה הדין?

- א. עידו רשאי לערער על ההחלטה לפני נשיא בית המשפט המחוזי בתל אביב.
- ב. עידו רשאי להגיש בקשת רשות על ההחלטה לפני נשיא בית המשפט המחוזי בתל אביב.
- ג. עידו רשאי להגיש בקשת רשות ערעור על ההחלטה לפני נשיאת בית המשפט העליון או שופט אחר של בית המשפט העליון שהוא הסמיכו לכך.
- ד. עידו אינו רשאי לערער על ההחלטה, אך הוא רשאי לערער על פסק הדין בסוף ההליך לבית המשפט המחוזי בתל אביב.

תשובה נכונה: א'

חקיקה: סעיף 49 לחוק בתי המשפט (נוסח משולב), התשמ"ד-1984 העברת עניין מבית משפט שלום אחד למשנהו באותו מחוז:
נשיא בית משפט השלום רשאי להורות שעניין שהובא בפני בית משפט שלום במחוז שבו הוא מכהן כנשיא יהיה נדון בבית משפט שלום אחר באותו מחוז, ויחולו הכללים של סעיף 49 לחוק בתי משפט:
1- החלטה כאמור תתקבל רק במידה וניתנה בטרם החל הדיון (לרבות קדם משפט) או מדובר בעניין שהוחלט בו על פסלות שופט לכן ניתן לקבלה גם אחרי תחילת הדיון.
2- בית משפט שלום שאליו הועבר עניין כאמור לא יעבירו עוד.
3- בעל דין הרואה עצמו נפגע מהחלטת נשיא בית משפט השלום, רשאי לבקש ממנו לעיין מחדש בהחלטה. בהחלטתו בבקשה לעיון מחדש, יסקול נשיא בית משפט השלום את מידת הפגיעה בבעלי הדין כתוצאה מההעברה, את המרחק בין שני בתי המשפט ואת הבטחת ניהולם של בעלי הדין לבית המשפט.
4- החלטת נשיא בית משפט שלום בבקשה לעיון מחדש ניתנה לערעור בזכות בפני נשיא בית המשפט המחוזי.

יישום:

ראו נשיא שלום רשאי להעביר דיון מבית משפט אחד לאחר בתוך המחוז אליו משתייך, ההחלטה דן תהא טרם תחילת הדיון בהליך, שכן דאז ההחלטה תהא מסורה רק להסכמת השופט הדין בהליך. לעניין הערעור בהחלטה נשיא שלום להעברת ההליך, יש לפנות בבקשה לנשיא עצמו לעיון מחדש ורק לאחר מתן החלטתו ככל שנדחתה ניתן לערער בזכות לנשיא בהמ"ש המחוזי באותו מחוז.

38. יערה הורשעה בבית המשפט המחוזי בעבירת רצח ובעבירת שיבוש מהלכי משפט בגין העלמת הגופה, ובהתאמה הוטלו עליה עונש מאסר עולם ועונש של 3 שנות מאסר. יערה ערערה לבית המשפט העליון וטענה כי לחוקרים הייתה הטיה קוגניטיבית ומשום שנכחה בזירת הרצח ננעלו בדעתם מלכתחילה כי היא הרוצחת, וכן עתרה להקלה בעונשה בגין עבירת שיבוש מהלכי משפט אם טענתה בנוגד לאחריותה הפלילית לרצח לא תתקבל. בית המשפט העליון אומנם קיבל את טענתה של יערה בדבר הטיות קוגניטיביות, אך דחה את הערעור על הרשעתה לנוכח ממצאי הדנ"א שלה שנמצאו בזירת הרצח, ומשום כך מצא כי לא נגרם לה עיוות דין. נוסף על כך, החמיר בית המשפט את עונשה בגין עבירת שיבוש מהלכי משפט ל – 5 שנות מאסר.

מה הדין?

- א. בית המשפט לא היה רשאי לדחות את הערעור אם התקבלה טענתה של יערה.
- ב. בית המשפט העליון לא היה רשאי להחמיר את עונשה של יערה אם לא הוגש ערעור מטעם המדינה נגד קלות העונש.
- ג. על בית המשפט העליון היה להקל בעונשה של יערה בשל קבלת טענתה.
- ד. על בית המשפט העליון היה לקבל את ערעורה של יערה בשל עיוות דין.

תשובה נכונה: ב'

חקיקה: סעיפים 215, 217 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982

215. ההחלטה בערעור-

בפסק דין רשאי בית משפט לעשות:

- 1- לקבל הערעור, כולו או חלק ממנו ולנהוג באחד מאחה:
* לשנות פסק הדין של הערכאה הקודמת.
* לבטל פסק הדין ולתת במקומו פסק דין אחר.
* החזרת המשפט לערכאה קודמת עם הוראות.
- 2- דחיית הערעור: גם אם קיבל הטענה שנטענה במשפט רשאי לדחות הערעור אם סבר שלא נגרם עיוות דין.
- 3- לתת כל החלטה בקשר לפסק הדין (אשר ערכאה קודמת הייתה מוסמכת לתת את אותה החלטה).

217. הרשעה בעבירה שונה-

בית משפט רשאי להרשיע נאשם בעבירה שאשמתו בה נתגלתה מן העובדות שהוכחו, אף אם היא שונה מזו שהורשע בה בערכאה הקודמת, ואף אם אותן עובדות לא נטענו בערכאה הקודמת, בלבד שניתנה לנאשם הזדמנות סבירה להתגונן.

העונש המרבי שניתן להטיל: ניתן להטיל על הנאשם אך ורק עונש שאינו חמור מהעונש שאפשר היה להטיל עליו אילו הוכחו העובדות כפי שנטענו בכתב האישום.

תנאי להחמרת העונש: בית משפט רשאי להגדיל עונש שהוטל על נאשם, רק אם המדינה הגישה ערעור על קולת העונש. והכל כפוף להוראה בדבר העונש המרבי, כלומר, ניתן להחמיר בעונש עד תקרת העונש המרבי של העבירה שבכתב האישום.

יישום:

ראשית, היות ויערה (המורשעת) היא זו שערערה ולא התביעה (המדינה), הרי כי לא ניתן להחמיר בעונשה. שנית, בית המשפט רשאי לדחות את הערעור גם עם קיבל אחת מהטענות ככל שסבר כי לא נגרם עיוות דין (ס' 215 לעיל).

39. נגד איתי הוגש כתב אישום, והוא היה נתון במעצר בפקוח אלקטרוני בשל אותו כתב אישום תקופה המצטרפת כדי 10 חודשים. משפטו של איתי בערכאה הראשונה לא נגמר בהכרעת דין.

מה הדין כל עוד שופט של בית המשפט העליון לא ציווה על הארכת המעצר או על מעצר מחדש?

- א. איתי ישוחרר מהמעצר בערובה או ללא ערובה.
- ב. איתי ישוחרר מהמעצר אם תינתן ערובה.
- ג. איתי יכול להישאר נתון באותו מעצר בשל אותו כתב אישום תקופה המצטרפת כדי 12 חודשים.
- ד. איתי יכול להישאר נתון באותו מעצר בשל אותו כתב אישום תקופה המצטרפת כדי 18 חודשים.

תשובה נכונה: ד'

חקיקה: סעיף 61 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996

יישום:

הכלל: נאשם שלאחר הגשת כתב האישום היה נתון במעצר בשל אותו כתב אישום תקופה כוללת של 9 חודשים, ומשפטו בערכאה הראשונה לא הסתיים בהכרעת דין, ישוחרר ממעצר **אלא אם כן בית המשפט העליון הורה על הארכת מעצרו.**

שימו לב- סופרים את הימים שבהם הנאשם היה במעצר לאחר הגשת כתב האישום. אין מתחשבים בתקופות המעצר שלפני הגשת כתב האישום או בתקופות מאסר. לא בהכרח שמניין הימים יהיה רציף.

החריג: אם הנאשם עצור בפקוח אלקטרוני, ולא בבית מעצר, הוא ישוחרר מהמעצר רק אם משפטו לא הסתיים כעבור 18 חודשים מיום מעצרו ולא כעבור 9 חודשים.

40. נגד חברת "ג.ג. הגברה" הוגשה בקשה לביצוע פסק דין שבו היא חויבה בתשלום הוצאות משפט לחברת "ד.ד. דציבל" בגין רכיב הוצאות המשפט בלבד, שלטענת חברת "ד.ד. דציבל" לא שולם. חברת "ג.ג. הגברה" טענה כי שילמה את פסק הדין במלואו.
האם רשאי רשם ההוצאה לפועל להכריע בטענה זו? מדוע?

- א. לא, מדובר בטענה הטעונה בירור המשפט שנתן את פסק הדין.
- ב. כן, לרשם ההוצאה לפועל סמכות להכריע בטענה זו והוא רשאי לעכב הליכים מטעמים מיוחדים שיירשמו.
- ג. לא, מאחר שמדובר רק בתשלום הוצאות משפט של פסק דין, רשם ההוצאה לפועל אינו מוסמך להכריע בטענה זו.
- ד. כן, לרשם ההוצאה לפועל סמכות להכריע בטענה זו, וההליכים יעוכבו באופן אוטומטי עד להכרעה בבקשה.

תשובה נכונה: ב'

חקיקה: סעיף 19 לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967

19(א) קובע כי רשם ההוצאה לפועל רשאי לקבוע את המידה המוטלת על החייב לביצוע פסק הדין.
19(ב) קובע כי רשם ההוצאה לפועל רשאי להורות על עיכוב ביצוע פסק דין עד למתן החלטה בטענה מטעמים מיוחדים שיירשמו.
ובשל עיכוב זה רשם ההוצאה לפועל יצווה על החייב להפקיד ערובה לשם הבטחת ביצוע פסק הדין, אלא אם הרשם החליט שבנסיבות העניין שלא לצוות על הפקדת ערובה.
תוצאת דחיית טענת פרעתי על ידי הרשם תהיה הטלת חיוב הוצאות מיוחדות אם מצא כי לא היה יסוד לטענתו.
הגשת בקשת פרעתי תוגש בדרך הקבועה בתקנות סדר דין אזרחי אבל רשם ההוצאה לפועל רשאי לדון בה אם מצא כי הדבר יעיל להכרעה יעילה ורשאי לדחות הבקשה ללא קיום דיון.

יישום:

ראו כי הוגשה בקשה לביצוע פסק דין חלקי (תשלום ההוצאות), נוכח האמור עולה כי החייבת שלמה את שאר רכיבי פסק הדין. בהיות שטענה נטענה לאחר מתן פסק הדין הרי כי מדובר בטענת פרעתי, טענה לה הרשם רשאי ליתן החלטה שיפוטית לאור תת ס' 19(א). כך גם, הרשם רשאי מטעמים מיוחדים שיירשמו לעכב את ביצוע פסק הדין (תת ס' 19(ב)).

הדגשה: כל רכיב בפסק הדין הינו חלק מפסק הדין השלם. לאור האמור, ניתן להגיש בקשת ביצוע פסק דין מלא / חלקי/ החלטה אופרטיבית או כספית.

הרחבה בטענת פרעתי

טענת פרעתי- החייב יכול לטעון טענת פרעתי שזה אומר כי הוא מילא אחר פסק הדין או שהוא אינו חייב עוד למלא אחריו. נטל הראיה להוכחת הטענה הוא על החייב הטוען אותה. והטענה אינה מוגבלת רק לפירעון חוב כספי אלא על כל סוג של טענה אשר פוטרת החייב מלמלא אחר פסק הדין.

מתי ניתן לטעון טענת פרעתי? תיקי כסף, בהליכים לביצוע פסק דין, הליכים אחרים שניתן לבצע למשל פסק דין, מימוש משכון\משכנתה, הליכי ביצוע שטר. הגשת בקשת פרעתי תוגש בדרך הקבועה בתקנות סדר דין אזרחי אבל רשם ההוצאה לפועל רשאי לדון בה אם מצא כי הדבר יעיל להכרעה יעילה ורשאי לדחות הבקשה ללא קיום דיון.